

Handleiding

Sporen in de natuur
in het Drents-Friese Wold

Algemeen

Leuk dat jullie de natuur gaan ontdekken in Nationaal Park Drents-Friese Wold. De ontdektocht bestaat uit een wandeling in het bos en zes opdrachten. In alle opdrachten staat één thema centraal: jullie gaan op zoek naar sporen! Dit thema wordt binnen het programma Wortels en Vleugels aangeboden aan groep 1 uit het basisonderwijs.

De wandeling:

- duurt maximaal 1,5 uur
- bedraagt ongeveer 1,2 kilometer
- bestaat uit 6 opdrachten
- heeft vijf rugzakken beschikbaar met materiaal om de opdrachten uit te kunnen voeren
- start en eindigt op het pleintje voor het BuitenCentrum
- wordt begeleid door een gids/boswachter, maar is zo samengesteld dat de activiteit ook zelfstandig doorgang kan vinden in het geval er geen gids/boswachter beschikbaar is

Om gezamenlijk zoveel mogelijk plezier uit de wandeling te kunnen halen, is een goede voorbereiding van belang. Lees daarom onderstaande punten goed door. Ze zijn echt essentieel voor het laten slagen van deze activiteit.

Vorbereiding

- Tijdens de wandeling worden er op zes verschillende plekken opdrachten uitgevoerd.
- Op die opdrachtlocaties splitst de grote groep zich steeds op in vijf (vooraf ingedeelde) kleinere groepjes.
- Denk daarom voorafgaand aan de activiteit na over een groepsindeling. Maak op papier vijf groepjes en verdeel de leerlingen over deze groepjes.
- **Regel per groepje een ouder/verzorger** die mee gaat (dat zijn dus **5 volwassenen**). Op die manier ben je als leerkracht vrij gespeeld om overzicht en orde te houden. En heb je de mogelijkheid om bij alle kinderen even mee te kunnen kijken.
- Maak de **begeleiders** duidelijk dat ze tijdens de wandeling een **actieve rol** hebben. Hun rol bestaat uit het voorlezen/uitleggen van de opdracht(en). Het (uit de rugzak) bij elkaar zoeken van de benodigde materialen. En in sommige gevallen uit het klaarzetten van materialen ten behoeve van de uitvoer van een opdracht.
- Deel dit document met de begeleidende ouders/verzorgers, zodat zij al even kennis kunnen maken met de opdrachten en de inzet die van hen gevraagd wordt.

Organisatie

- De hele klas legt de wandeling in gezamenlijkheid af. Op de zes opdrachtlocaties splitst de klas zich in de vijf kleinere groepjes. Ieder groepje heeft zijn eigen begeleider die actief het voortouw neemt in de uitvoer van de opdrachten.
- De begeleiders zorgen ervoor dat alles weer net zo in de tas wordt gestopt als het eruit kwam. Mocht er iets stuk of kwijt zijn, dan moet dit bij de gids of bij het BuitenCentrum gemeld worden!

De gids/boswachter:

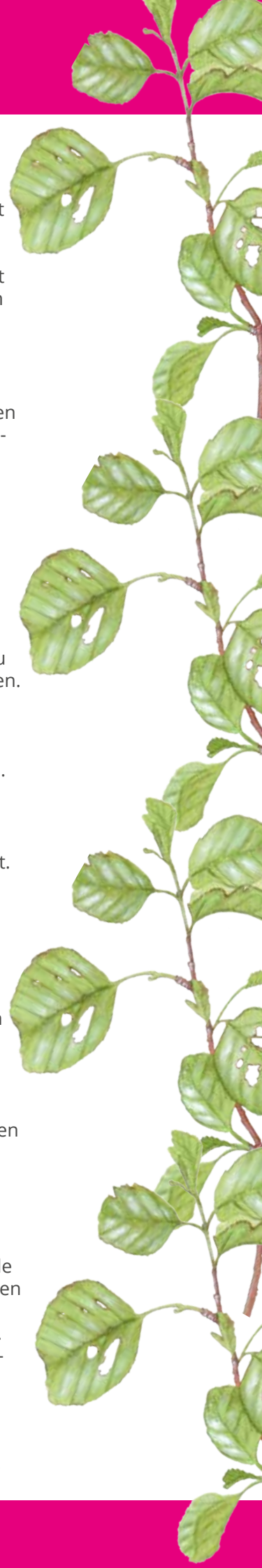
- De wandeling wordt begeleid door een gids/boswachter. Deze persoon kent de route en weet welke plekken geschikt zijn voor de uitvoer van de verschillende opdrachten. Aangekomen op zo'n plek zal hij of zij aangeven welke opdracht er uitgevoerd zal worden.
- Een andere rol van de gids/boswachter is die van tijdbewaker en ondersteuner van de begeleiders als die vragen hebben over de opdrachten.
- Omwille van de spanningsboog van de kinderen wordt er (in principe) tijdens de wandeling geen informatie over het bos en zijn bewoners gedeeld door de gids/boswachter. Tijdens het wandelen is er vooral ruimte voor ontspanning en beleving van het bos.
- Vooral op de opdrachtlocaties heeft de gids/boswachter een grote meerwaarde. Hij of zij is zo thuis in de natuur, dat diens geoefende oog de kinderen - maar zeker ook de volwassenen - kan wijzen op sporen die je waarschijnlijk normaliter zomaar voorbij zou lopen. Diens natuurkennis is een prachtige en interessante aanvulling op de opdrachten.
- De gids/boswachter controleert nadien de rugzakken en diens inhoud met behulp van de materiaallijst.
- De gids/boswachter maakt - indien nodig - materialen schoon en droog en stopt dan alles weer in de rugzak, zodat deze weer klaar is voor gebruik door de volgende school.

De leerkracht:

- Is en blijft verantwoordelijk voor de kinderen, ook tijdens deze buitenschoolse activiteit.
- Treft op school voorbereidingen om de wandeling soepel te laten verlopen:
 - verdeelt de kinderen in vijf groepje
 - regelt vijf ouders/verzorgers ter begeleiding van de groepjes
 - laat de begeleiders weten dat er actieve inzet van ze gevraagd wordt
 - deelt dit document met de ouders zodat zij al even kennis kunnen maken met de opdrachten en de inzet die van hen gevraagd wordt
 - is tijdens de wandeling 'vrijgespeeld' om overzicht te houden over de gehele groep en begeleiders waar nodig bij te staan.
- De leerkracht doet melding bij de gids/boswachter als er materiaal stuk of verloren gegaan is.
- Communiceer - voorafgaand aan de activiteit - met de (ouders van de) leerlingen dat deze activiteit buiten plaats vindt en dat de leerlingen daarom rekening moeten houden met kleding- en schoeiselkeuze.

De begeleiders:

- Rijden de kinderen naar en van het BuitenCentrum.
- Lezen thuis ter voorbereiding de opdrachten even door, zodat de opdrachten tijdens de wandeling in het bos voor hen niet meer nieuw zijn en ze ongeveer weten wat ze kunnen verwachten.
- Nemen allen één klein groepje onder hun hoede tijdens de uitvoer van de opdrachten.
- Lezen de opdracht(en) voor, zoeken de juiste materialen uit de rugzak bij elkaar en zetten de materialen klaar voor gebruik.
- Dragen tijdens de wandeling de rugzak.
- Zorgen ervoor dat na een opdracht alle materialen weer terug in de rugzak komen.
- Doen melding bij de gids/boswachter als er materiaal stuk of verloren gegaan is.
- Leveren bij terugkomst op het startpunt van de wandeling (pleintje BuitenCentrum) de rugzak weer in bij de gids.

Opdracht 1 Speurneus

Opdracht 1a: Snuffelen maar!
Materialen: -
Vorbereiding: -
Tijdsindicatie: 2 minuten

Opdracht 1b: Ben jij een speurneus?
Materialen: waslijn | knijpers | sokken met inhoud | potje met koffie
Vorbereiding: Knoop de waslijn tussen twee bomen en hang de gevulde sokken met een knijper aan de waslijn. Hang de waslijn zo laag, dat de kinderen er gemakkelijk met de neus bij kunnen.
Tijdsindicatie: 8 minuten

Opdracht 2 Sporen Bingo!

Speuren naar sporen
Materialen: zoekkaart met sporen
Vorbereiding: -
Tijdsindicatie: 5 - 10 minuten

Opdracht 3 Zelf scharrelen

Boodschappen doen
Materialen: boodschappenmandjes | boodschappenlijstje
Vorbereiding: Lees het boodschappenlijstje voor en stuur het groepje iedere keer met één zoekopdracht per keer. Laat ze kort zoeken en geef dan de volgende zoekopdracht van het boodschappenlijstje
Tijdsindicatie: 5 - 10 minuten

Opdracht 4 In de nesten werken

Opdracht 4a: Wie woont waar?
Materialen: 5x A5 kaartje met tekening van een 'huisje' | pluche vos | pluche egel | pluche slak | pluche vogel | pluche vleermuis | pluche ree
Vorbereiding: Leg de kaartjes van de huisjes verspreid op de grond en houd de pluche knuffels bij je. Vraag per knuffel bij welk huisje het dier volgens de kinderen hoort. Laat ze het dier op het kaartje leggen.
Tijdsindicatie: 5 minuten

Opdracht 4b: Warm nest
Materialen: -
Vorbereiding: -
Tijdsindicatie: 5 minuten

Opdracht 5

Wie is het haasje?

Materialen:	Zoek het haasje stempels met pootafdruk masker wolf pluche haasje
Vorbereiding:	Zet alle leerlingen bij elkaar op een plek, zodat het 'haasje' de looproute vrij heeft.
Opmerking:	Afhankelijk van het weer lukt het soms minder goed om sporen te maken met de prentstokken.
Tijdsindicatie:	10 minuten

Opdracht 6

Bos vol huisjes

Materialen:	Huisjes zoeken -
Vorbereiding:	-
Tijdsindicatie:	5 minuten

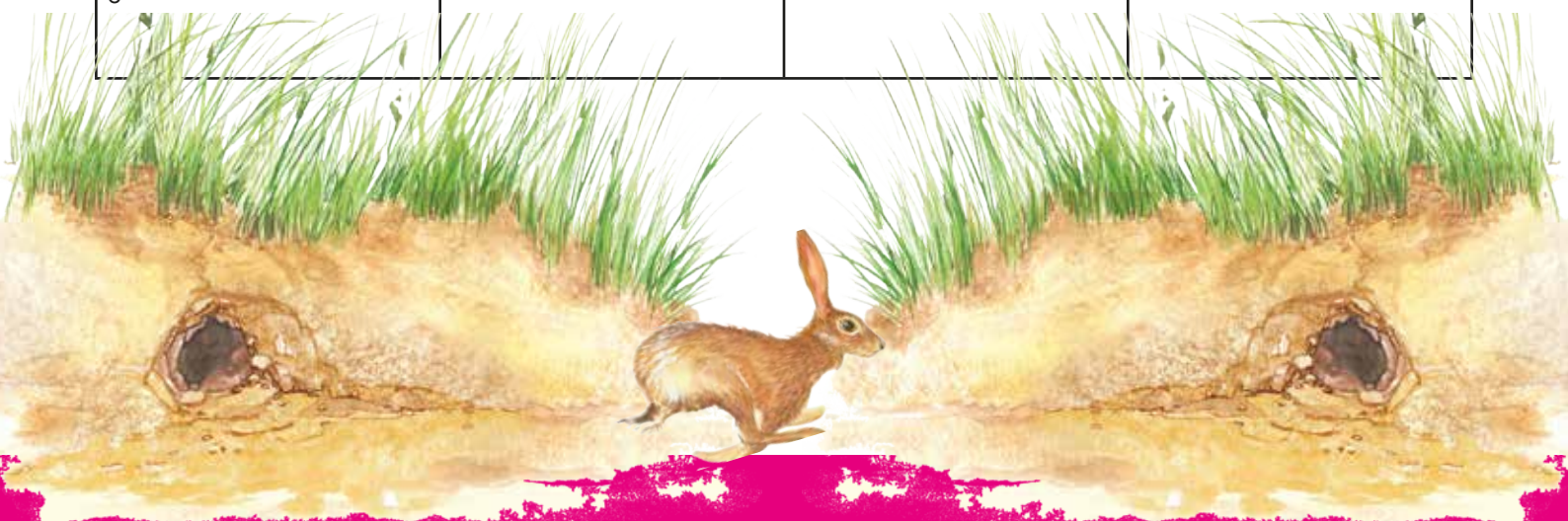
Lees - voorafgaand aan de uitvoer van de opdracht - ook nog even van de opdrachtkaart de verwijzing voor over de bodemdierpjes. Daar gaan ze namelijk volgend jaar meer over leren.

Materiaallijst

Opdracht	Materiaal	Vorbereiding materiaal [door begeleider]	Nazorg materiaal [door gids]
1a	-	-	-
1b	1x waslijn 6x knijper 6x sok met inhoud	waslijn tussen bomen hangen en sokken eraan vast knijperen	check of er niks ontbreekt of stuk is
2	1x A4 zoekkaart 'sporen'	-	check of er niks ontbreekt of stuk is
3	2x boodschappenmandje 1x boodschappenlijstje	-	check of er niks ontbreekt of stuk is
4a	5x A5 kaartje met 'huisjes' 6x pluche knuffel (ree, vos, vleermuis, slak, egel, vogel)	kaartjes op de grond verspreiden en knuffels klaar zetten	check of er niks ontbreekt of stuk is knuffels, indien nodig, eens in de zoveel tijd uitwassen
4b	-	-	-
5	2x stempel met hazepoot 1x masker 'wolf' 1x pluche haas	-	check of er niks ontbreekt of stuk is knuffel, indien nodig, eens in de zoveel tijd uitwassen
6	-	-	-

Eigen aantekeningen

A spiral-bound notebook with a white cover and a silver metal spiral binding on the left side. The notebook is open to a blank page with horizontal ruling lines. The page is white and the lines are black. The notebook is positioned in the center of the page, with a pink background above and below it.